

І. О. Гордєєва,
к. т. н, доцент, експерт з акредитації освітніх програм,
Національне агентство забезпечення якості вищої освіти
ORCID ID: 0000-0002-2019-2527

DOI: 10.32702/2306-6814.2021.16.58

ТІСНОТА ЗВ'ЯЗКУ МІЖ ПАТІЄНТНОЮ КОНКУРЕНТНОЮ СТРАТЕГІЄЮ ТА ФАЗАМИ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ ОРГАНІЗАЦІЇ

I. Hordieieva,
PhD in Technical Sciences, Associate Professor, Expert in accreditation of educational programs,
National Agency for Higher Education Quality Assurance

CLOSENESS BETWEEN PATIENT COMPETITIVE STRATEGY AND PHASES OF THE ORGANIZATION LIFE CYCLE

Стаття є продовженням циклу наукових досліджень визначення тісноти зв'язків між конкурентними стратегіями за моделлю А.Ю. Юданова та фазами життєвого циклу організації за моделлю І. Адізеса. Основною метою є вибір і використання стратегій: інтеграції ознак, типів зв'язків, які дозволять здійснити послідовний розвиток організації, своєчасно впроваджувати зміни під час переходу від однієї фази на іншу. Основною задачею є перевірка наявності тісноти зв'язку трьох типів: спорідненого, протилежного та такого, що не піддається порівнянню. Для вирішення поставлених завдань у роботі застосовано метод морфологічного аналізу, аналізу та синтезу, систематизації, аналізу літературних джерел, методи оцінки узгодженості думок експертів, модель конкурентних стратегій А.Ю. Юданова, модель життєвого циклу розвитку організації за І. Адізесом. Наукова новизна полягає у постановці та розв'язанні науково-прикладної задачі оцінки тісноти зв'язку між патієнтною стратегією та фазами життєвого циклу організації та на їх основі вибору або своєчасної зміни конкурентної стратегії. Результати. На основі порівняння морфологічних тверджень отримано докази значущості та наявності тісноти різних типів зв'язків. На фазі "Юність" зв'язок між твердженнями, спорідненими за контекстом помірний. На фазі "Розквіт" споріднений зв'язок зростає і стає високим, на наступних фазах знижується і стає відсутнім. Зв'язок між твердженнями, які не піддаються порівнянню, починає явно простежуватися та стає помітним на фазах "Вік немовляти" та "Давай-давай". Отримані результати свідчать про найбільшу ефективність та своєчасність реалізації патієнтної стратегії на фазі "Розквіт", але планування до такого переходу потрібно запровадити вже на фазі "Давай-давай", а на фазі "Юність" такий перехід завершити. Зв'язок тверджень протилежних за контекстом стає помітним на фазах "Аристократизм" та "Салем-сіті", а на фазах "Бюрократизм", "Смерть", "Вихажування" високим. Висока тіснота зв'язку протилежних за контекстом тверджень свідчить про неефективність впровадження патієнтної стратегії, високий опір та потребу відмовитися від впровадження на зазначених фазах. Практична значимість полягає в удосконаленні моделей та методів формування проектного інструментарію для управління змінами в організації.

Object of the article. The paper is a continuation of a series of scientific studies to determine the closeness of the links between competitive strategies on the model of A. Yu. Yudanov and phases of the organization life cycle according to the model of I. Adizes. The main goal is to choose and use strategies: integration of features, types of connections that will allow for consistent development of the organization, timely implementation of changes during the transition from one phase to another. The main task is to check the closeness of three types: related, opposite and incomparable. To solve the tasks in the work used the method of morphological analysis, analysis and synthesis, systematization, analysis of literature sources, methods of assessing the consistency of expert opinions, the model of competitive strategies A. Yu. Yudanov, the model of the life cycle of the organization according to I. Adizes. The originality lies in the formulation and solution of the scientific-applied problem of assessing the closeness of the relationship between the patient strategy and the phases of the organization life cycle and on their basis the choice or timely change of competitive strategy. **Results.** Comparison of morphological statements has provided evidence of the significance and closeness of different types of relationships. In the Youth phase, the relationship between contextually related statements is moderate. In the phase of "Prosperity" the relationship grows and becomes high, in the following phases it decreases and becomes absent. The connection between the statements, which cannot be compared, begins to be clearly traced and becomes noticeable in the phases "Age of the baby" and "Come-Come". The obtained results testify to the greatest efficiency and timeliness of the implementation of the niche strategy in the "Prosperity" phase, but planning for such a transition should be introduced already in the "Come-Come" phase, and such a transition should be completed in the "Youth" phase. The connection of statements opposite in context becomes noticeable in the phases "Aristocracy" and "Salem City", and in the phases "Bureaucracy", "Death", "Care" is high. The high closeness connection between the opposing statements in the context indicates the ineffectiveness of the implementation of the niche strategy, high resistance and the need to abandon the implementation in these phases. The practical value lies in the improvement of models and methods of forming project tools for change management in the organization.

Ключові слова: пацієнтна стратегія, життєвий цикл, морфологічний аналіз, тіснота зв'язку.
Key words: patient strategy, life cycle, morphological analysis, closeness of communication.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ

Планування засноване на формуванні стратегії на основі життєвого циклу дозволяє збалансувати розвиток організації [1], контрольовано застосовувати драйвери зростання [1], забезпечити їх баланс [2], з меншими втратами пройти точки біфуркації [3], зробити розвиток керованим [4]. Стає очевидним і те, що в залежності від циклічності розвитку організації доводиться використовувати обмежене коло стратегій і коригувати обрану стратегію в залежності від переходу на новий рівень розвитку [5].

Тому постає питання про новий підхід до вибору і використання стратегій: інтеграції ознак, типів зв'язків, які дозволять здійснити послідовний розвиток організації [5], своєчасно впроваджувати зміни під час переходу від однієї фази на іншу та інше.

Врахування специфіки основних фаз життєвого циклу організації дозволяє уникнути багатьох помилок у ході її розвитку, передбачити появу типових проблем зростання, сформувані адекватну особливостям конкретної фази стратегію розвитку.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

У попередніх роботах автором здійснено порівняння і аналіз типологій конкурентних стратегій та моделей життєвих циклів організації [6]. Основою для подальших досліджень обрано [6] модель конкурентних стратегій А.Ю. Юданова [7] та життєвий цикл організації за І. Адізом [8; 9].

Типологія А.Ю. Юданова [7] містить 5 основних конкурентних стратегій: експлерентну, комутантну, віолентну, пацієнтну та леталентну.

Життєвий цикл організації за моделлю І. Адіза налічує 10 фаз розвитку: виважування, дитинство, давай-давай, юність, розквіт, стабільність, аристократизм, салеми-сіті, бюрократизм, смерть [8; 9].

Дана стаття є продовженням циклу наукових досліджень визначення тісноти зв'язків між конкурентними стратегіями за моделлю А.Ю. Юданова та фазами життєвого циклу організації за моделлю І. Адіза. В роботі [10] вже здійснено порівняння морфологічних тверджень експлерентної стратегії та фаз життєвого циклу організації, отримано докази значу-

щості та наявності різних типів тісноти зв'язків (спорідненого, протилежного та такого, що не піддається порівнянню). Подальші роботи потребують дослідження тісноти зв'язку між іншими типами стратегій (патієнтною, комутантною, віолентною, леталентною) та фазами життєвого циклу організації. Це дослідження достатньо об'ємне і в даній статті буде досліджено патієнтну стратегію, а отже, продовжено цикл статей у цьому напрямі.

ЦІЛЬ СТАТТІ

Метою статті є дослідити тісноту зв'язків між патієнтною конкурентною стратегією за моделлю А.Ю. Юданова та фазами життєвого циклу розвитку організації за моделлю І. Адзіеса.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

В основу методики проведення дослідження покладено метод морфологічного аналізу [11, с. 57—58]. Обґрунтування, переваги та недоліки, умови забезпечення надійності та достовірності застосування зазначеного методу для цілей дослідження наведено в [10].

Алгоритм проведення складається:

1. Поділ описової характеристики фаз життєвого циклу на відносно незалежні частини. Для цього характеристику кожної фази розвитку організації за моделлю І. Адзіеса розбито на вісім морфологічних тверджень, які описують параметри, характерні кожній із них. Із переліком морфологічних тверджень, що були складені на основі джерел [8—9], можна ознайомитися в [10].

Аналогічним чином характеристика патієнтної стратегії за моделлю А.Ю. Юданова була також розбита на вісім морфологічних тверджень:

1. Профіль виробництва — спеціалізоване [7, с. 38].
2. Розмір компаній — великі, середні, дрібні [7, с. 38].
3. Витрати на науково-дослідницькі та дослідно-конструкторські розробки — середні [7, с. 38].
4. Вузький сегмент ринку [7, с. 66] (наприклад, сахарозамінник для діабетиків).
5. Диференційований продукт [7, с. 67], пристосованість до особливого ринку [7, с. 38]. Диференційований товар — продукт, який по фізичним чи іншим параметрами відрізняється від аналогічних продуктів, вироблених іншими фірмами; подібний, але не ідентичний

іншим продуктам і, отже, не є їх повним замінником) [7, с. 67].

6. Товар перевищує цінність стандартного, клієнт готовий переплачувати [7, с. 67].
7. Дуже висока наявна якість продукту плюс додаткові споживчі властивості [7, с. 69].
8. Високий рівень сервісу [7, с. 70].

2. Формування "морфологічного ящика", по горизонталі якого розташовуються вісім морфологічних тверджень патієнтної стратегії, а по вертикалі — вісім тверджень кожної із 10 фаз розвитку організації. З прикладом побудови "морфологічного ящика" у формі опитувальної анкети можна ознайомитися в [10]. Всього розроблено 10 анкет. "Морфологічний ящик" можна описати, як матрицю (1):

$$\begin{pmatrix} F_{i1}P_1R_k & F_{i1}P_2R_k & \dots & F_{i1}P_nR_k \\ F_{i2}P_1R_k & F_{i2}P_2R_k & \dots & F_{i2}P_nR_k \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ F_{ij}P_1R_k & F_{ij}P_2R_k & \dots & F_{ij}P_nR_k \end{pmatrix} \quad (1),$$

де F_{ij} — j -те морфологічне твердження i -тої фази життєвого циклу організації; P_n — n -ного морфологічного твердження патієнтної стратегії; R_k — k -того респондента ($i = \overline{1;10}; j = \overline{1;8}; n = \overline{1;8}; k = \overline{1;4}$).

3. Опитування, оцінка та аналіз результатів. Для визначення типу та тісноти зв'язку між морфологічними твердженнями патієнтної стратегії та фазами життєвого циклу організації, залученим до експертної оцінки респондентам, було запропоновано здійснити порівняльну оцінку. Респондентами дослідження стали: професорсько-викладацький склад, аспіранти та магістри, які навчаються за освітніми програмами "Менеджмент" та "Управління проектами" Дніпровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна. Перед початком опитування з респондентами було обговорено та роз'яснено термінологію дослідження. На перетині морфологічних тверджень патієнтної стратегії (P) і фази (F_i) експерти ставили оцінку за шкалою (табл. 1).

Далі підраховувалися кількості підсумкових значень "-2", "-1", "0", "+1", "+2" (табл. 2). Оцінки кожного експерта "згорталися" (табл. 3) задля отримання сум трьох типів тверджень: спорідненого, протилежного та такого, що не піддається порівнянню (табл. 1). Для згортки "-2", "-1" та "+1" використовувалися, як ваговий коефіцієнт. Кількість оцінок тверджень, які не піддаються порівнянню і познача-

Таблиця 1. Шкала оцінки типу та тісноти зв'язку між морфологічними твердженнями патієнтної стратегії та морфологічними твердженнями фаз життєвого циклу організації

Оцінка	Оцінна характеристика	Зв'язок між морфологічними твердженнями	
		тип	позначка
-2	Твердження протилежні	Твердження протилежні по контексту	-
-1	Твердження більше протилежні, чим схожі	Твердження, що не піддаються порівнянню	0
0	Твердження не можна порівняти	Твердження зі спорідненим контекстом	+
+1	Твердження більше схожі, чим протилежні		
+2	Твердження схожі		

Таблиця 2. Оцінки респондентів порівняння морфологічних тверджень пацієнтної стратегії та фаз життєвого циклу організації

Респонденти	R ₁	R ₂	R ₃	R ₄	R ₁	R ₂	R ₃	R ₄	R ₁	R ₂	R ₃	R ₄	R ₁	R ₂	R ₃	R ₄	R ₁	R ₂	R ₃	R ₄
Фаза ЖЦО→ Кількість оцінок респондентів за твердженнями ↓	1. Вихажування (зародження)				2. Вік немовляти (дитинства)				3. Давай-давай				4. Юність				5. Розквіт			
-2	20	17	23	17	0	0	0	0	0	1	0	2	0	1	0	1	0	0	0	0
-1	21	27	13	22	7	6	10	8	13	7	15	11	4	3	6	2	0	0	0	0
0	21	17	25	22	42	49	39	43	39	42	40	36	26	21	28	28	11	15	9	10
+1	1	2	3	3	15	9	15	13	12	13	9	12	23	29	17	24	34	35	33	29
+2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	11	10	13	9	19	14	22	25
Фаза ЖЦО→ Кількість оцінок респондентів за твердженнями ↓	6. Стабільність/ захід				7. Аристократизм				8. Салем-сіті				9. Бюрократизм				10. Смерть			
-2	0	0	0	0	3	6	1	4	11	7	12	16	20	14	25	21	26	27	31	24
-1	10	11	8	11	29	22	33	30	28	27	32	22	30	31	27	28	19	23	17	25
0	25	27	22	27	26	31	25	23	25	30	20	26	14	19	12	15	19	14	16	15
+1	28	23	34	22	6	5	4	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
+2	1	3	0	4	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Джерело: авторська розробка.

ються, як "0" залишається не змінним для цього використувався ваговий коефіцієнт 1. Для зручності наступних розрахунків кількість протилежних тверджень розраховувалася по модулю. Приклад розрахунку наведено для оцінок першого експерта для фази виважування (зародження):

$$F_iPR_i(-) = |(-2) \cdot 20 + (-1) \cdot 21| = 61,$$

$$F_iPR_i(0) = 1 \cdot 21 = 21,$$

$$F_iPR_i(+) = 2 \cdot 1 + 1 \cdot 1 = 3.$$

Для забезпечення надійності та достовірності подальшої оцінки тісноти зв'язку, розраховано коефіцієнти варіації та показники дисперсії по кожному типу зв'язку між морфологічними твердженнями окремо для кожної фази життєвого циклу організації (табл. 4). Коефіцієнти варіації та показники дисперсії розраховувалися за методикою наведеною в [12, с. 266—267]. Висновки експертів приймаються узгодженими та надійними за умови, якщо коефіцієнти варіації менше 25% [12, с. 266—267]. Для цього дослідження така умова виконана (табл. 4).

Тісноти зв'язків (табл. 4) розраховуються за формулами (2—4):

$$SP(-)_i = \frac{\sum F_iPR_k(-)}{\sum F_iPR_k(-) + \sum F_iPR_k(0) + \sum F_iPR_k(+)} \quad (2),$$

$$SP(0)_i = \frac{\sum F_iPR_k(0)}{\sum F_iPR_k(-) + \sum F_iPR_k(0) + \sum F_iPR_k(+)} \quad (3),$$

$$SP(+)_i = \frac{\sum F_iPR_k(+)}{\sum F_iPR_k(-) + \sum F_iPR_k(0) + \sum F_iPR_k(+)} \quad (4),$$

де $SP(-)$, $SP(0)$, $SP(+)$ — тип зв'язку між морфологічними твердженнями пацієнтної стратегії та i -тої фази життєвого циклу організації відповідно для тверджень протилежних по контексту; тверджень, що не піддаються порівнянню; тверджень зі спорідненим контекстом.

Приклад обчислення тісноти зв'язків для тверджень фази виважування життєвого циклу організації та пацієнтної стратегії (табл. 4):

$$SP(-)_1 = \frac{61 + 61 + 59 + 56}{61 + 61 + 59 + 56 + 21 + 17 + 25 + 22 + 3 + 4 + 3 + 3} = 70,75\%$$

Таблиця 3. Укрупнена матриця оцінок порівняння морфологічних тверджень пацієнтної стратегії та фаз життєвого циклу організації

Респонденти	R ₁	R ₂	R ₃	R ₄	R ₁	R ₂	R ₃	R ₄	R ₁	R ₂	R ₃	R ₄	R ₁	R ₂	R ₃	R ₄	R ₁	R ₂	R ₃	R ₄
Фаза ЖЦО→ Кількість оцінок респондентів за твердженнями ↓	1. Вихажування (зародження)				2. Вік немовляти (дитинства)				3. Давай-давай				4. Юність				5. Розквіт			
-	61	61	59	56	7	6	10	8	13	9	15	15	4	5	6	4	0	0	0	0
0	21	17	25	22	42	49	39	43	39	42	40	36	26	21	28	28	11	15	9	10
+	3	4	3	3	15	9	15	13	12	15	9	14	45	49	43	42	72	63	77	79
Фаза ЖЦО→ Кількість оцінок респондентів за твердженнями ↓	6. Стабільність/ захід				7. Аристократизм				8. Салем-сіті				9. Бюрократизм				10. Смерть			
-	10	11	8	11	35	34	35	38	50	41	56	54	70	59	77	70	71	77	79	73
0	25	27	22	27	26	31	25	23	25	30	20	26	14	19	12	15	19	14	16	15
+	30	29	34	30	6	5	6	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Джерело: авторська розробка.

Таблиця 4. Тіснота зв'язку порівняння морфологічних тверджень патієнтної стратегії та фаз життєвого циклу організації

Види тверджень	Показник оцінки	Фази життєвого циклу організації за моделлю І. Адієса									
		1. Вихажування (зародження)	2. Вік немовляти (дитинства)	3. Давай-давай	4. Юність	5. Розквіт	6. Стабільність/захід	7. Аристократизм	8. Салем-сіті	9. Бюрократизм	10. Смерть
Протилежні за контекстом	Дисперсія	2,36	1,71	2,83	0,96	0	1,41	1,73	7,44	3,65	
Не піддаються порівнянню	Коефіцієнт варіації, %	3,99	22,04	21,76	20,16	0	14,14	4,88	10,78	4,87	
	Дисперсія	3,30	4,19	2,5	3,30	2,63	3,40	3,40	2,94	2,16	
Споріднені за контекстом	Коефіцієнт варіації, %	15,55	9,70	6,40	12,83	23,38	9,36	12,97	19,63	13,50	
	Дисперсія	0,5	2,83	2,65	3,10	7,14	2,22	0,82	0	0	
Тіснота зв'язку	Коефіцієнт варіації, %	15,38	21,76	21,17	6,92	9,81	7,21	13,61	0	0	
	Твердження протилежних по контексту, %	70,75	12,11	20,08	6,31	0	15,15	52,40	66,56	82,42	
Твердження, що не піддаються порівнянню, %	Твердження протилежних по контексту, %	Висока	Слабка	Слабка	Відсутня	Відсутня	Слабка	Помітна	Висока	Висока	
	Твердження, що не піддаються порівнянню, %	25,37	67,58	60,62	34,22	13,39	38,26	38,75	17,86	17,58	
Твердження зі спорідненим контекстом, %	Твердження зі спорідненим контекстом, %	Слабка	Помітна	Помітна	Помірна	Слабка	Помірна	Помірна	Слабка	Слабка	
	Твердження зі спорідненим контекстом, %	3,88	20,31	19,31	59,47	86,61	46,59	8,85	0	0	
		Відсутня	Слабка	Слабка	Помірна	Висока	Помітна	Відсутня	Відсутня	Відсутня	

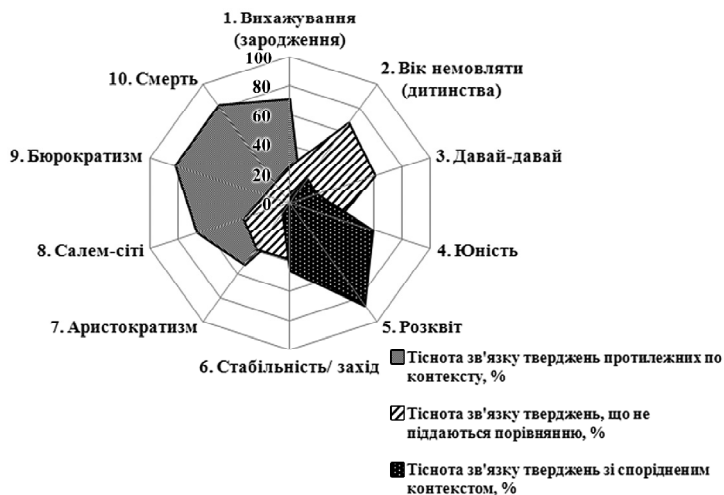

Рис. 1. Діаграма тісноти зв'язків фаз життєвого циклу організації та патієнтної конкурентної стратегії

Джерело: авторська розробка.

$$SP(0)_1 = \frac{21+17+25+22}{61+61+59+56+21+17+25+22+3+4+3+3} = 25,37\%$$

$$SP(+)_1 = \frac{3+4+3+3}{61+61+59+56+21+17+25+22+3+4+3+3} = 3,88\%$$

Для інтерпретації результатів застосовану шкалу Чеддока [13] для якісної оцінки показників тісноти зв'язку. Підсумок дослідження наведено на діаграмі (рис. 1).

ВИСНОВКИ

Досліджено тісноту зв'язків між патієнтною конкурентною стратегією за моделлю А.Ю. Юданова та фазами життєвого циклу розвитку організації за моделлю І. Адієса.

На основі порівняння морфологічних тверджень отримано докази значущості та наявності різних типів тісноти зв'язків між патієнтною конкурентною стратегією та фазами життєвого циклу розвитку організації.

Тіснота зв'язків споріднених за контекстом починає явно простежуватися та стає все сильнішою починаючи з фази "Юність", на фазі "Розквіт" досягає свого найбільшого значення і зв'язок стає високим, а з наступної фази "Стабільність" починає згасати. Починаючи з фази "Аристократизм" і до останньої десятої фази "Смерть", споріднений зв'язок стає відсутнім. Також споріднений тип зв'язків практично не простежується на початкових фазах життєвого циклу організації "Вихажування", "Вік немовляти" та "Давай-давай".

Отримані результати свідчать про найбільшу ефективність та своєчасність реалізації патієнтної стратегії на фазі "Розквіт", але планування до такого переходу повинно бути запроваджено вже на фазі "Давай-давай", а на фазі "Юність" вже реалізовано дії із впровадження зазначеної стратегії.

Тіснота зв'язків між твердженнями, які не піддаються порівнянню, починає явно простежуватися та стає помітною на другій та третій фазах "Вік немовляти" та "Давай-давай". На інших фазах такий зв'язок помірний або слабкий. Отримані результати можна інтерпретувати, як низький опір, щодо впровадження патієнтної стратегії на фазах "Вік немовляти" та "Давай-давай", де

Джерело: авторська розробка.

тіснота зв'язку між твердженнями, які не піддаються порівнянню, найбільша.

На сьомій "Аристократизм" та восьмій "Салем-сіті" фазах тіснота зв'язку тверджень протилежних за контекстом стає помітною, а на дев'ятій "Бюрократизм" та десятій "Смерть" високою. Такі результати свідчать про неефективність впровадження патієнтної стратегії на зазначених фазах, високий опір та потребу відмовитися від її впровадження.

Вироблення стратегії на основі тісноти зв'язків забезпечить адаптацію при управлінні організаційними змінами, а проєктні рішення, спрямовані на реалізацію патієнтної стратегії, будуть ефективними та своєчасними.

Перспективою подальших досліджень є визначення типів зв'язків між комутантною, віолентною, леталентною стратегіями та фазами життєвого циклу розвитку організації.

Література:

1. Журова Л.И., Шехтман А.Ю. Влияние стадии жизненного цикла на формирование стратегии развития интегрированной корпоративной системы. Современные проблемы науки и образования. 2013. № 3. URL: <http://www.science-education.ru/ru/article/view?id=9226> (дата звернення: 30.07.2021).

2. Анисимова Е. Как стратегия влияет на продолжительность жизненного цикла компании. Планово-экономический отдел. 2020. № 11 URL: https://www.profiz.ru/peo/11_2020/cikl_kompanii/ (дата звернення: 30.07.2021).

3. Гамберг А.Е. Управление жизненным циклом малого предприятия научно-технической сферы: дис. ... канд. эконом. наук: 08.00.05. Екатеринбург, 2016, 182 с. URL: https://www.susu.ru/sites/default/files/dissertation/dissertaciya_gamberg_a.e.pdf (дата звернення: 30.07.2021).

4. Гордеева І.О. Оцінка адаптивності управління організацією методом аналізу ієрархій за критеріями ефективності та своєчасності прийняття рішень. Ефективна економіка. 2021. № 7. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9073> (дата звернення: 30.07.2021). DOI: 10.32702/2307-2105-2021.7.88.

5. Молоканова В.М., Гордеева І.О. Системний підхід до управління проєктами в умовах поведінкової економіки. Управління розвитком складних систем. Київ, 2021. № 45. С. 43—49. DOI: [dx.doi.org/10.32347/2412-9933.2021.45.43-49](https://doi.org/10.32347/2412-9933.2021.45.43-49).

6. Гордеева І. О. Аналіз взаємозв'язку та взаємовпливу між стратегією і життєвим циклом організації в контексті проєктної діяльності. Інтернаука. Серія: Економічні науки. 2021. № 7. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2021-7-7448>.

7. Юданов А.Ю. Конкуренция: теория и практика. 1-е изд. Москва: Акалис, 1996. 272 с.

8. Адизес И. Управление жизненным циклом корпораций. Москва: Манн, Иванов и Фербер, 2014. 700 с.

9. Адизес И. Жизненный цикл организации по Адизесу — стадия "Расцвет" URL: <https://adizes.by/blog/blog/racvet> (дата звернення: 30.07.2021).

10. Гордеева І.О. Дослідження тісноти зв'язку між експлерентною стратегією та фазами життєвого циклу організації. Економіка та держава. 2021. № 8. (прийнято до друку).

11. Грабовецький Б.Є. Методи експертних оцінок: теорія, методологія, напрямки використання: монографія. Вінниця: ВНТУ, 2010. 171 с.

12. Рой О.М. Исследования социально-экономических и политических процессов: учебник для академического бакалавриата. 3-е изд., испр. и доп. Москва: Юрайт, 2018. 314 с.

13. Сизова Т.М. Статистика: учебное пособие. СПб.: СПб ГУ ИТМО, 2005. 190 с.

References:

1. Zhurova, L.I. and Shekhtman, A. Yu. (2013), "Influence of the life cycle stage on the formation of the development strategy of an integrated corporate system", Modern problems of science and education, [Online], vol. 3, available at: <http://www.science-education.ru/ru/article/view?id=9226> (Accessed 30 July 2021).

2. Anisimova, E. (2020), "How strategy affects the length of the company's life cycle", Planovo-ekonomicheskij otdel, vol. 11, available at: https://www.profiz.ru/peo/11_2020/cikl_kompanii/ (Accessed 30 July 2021).

3. Gamberg, A. E. (2016), "Lifecycle management of a small enterprise in the scientific and technical sphere", Abstract of Ph.D, dissertation, Economy, Ural'skij federal'nyj universitet imeni pervogo Prezidenta Rossii B. N. El'cina, Russia, available at: https://www.susu.ru/sites/default/files/dissertation/dissertaciya_gamberg_a.e.pdf (Accessed 30 July 2021).

4. Hordieieva, I. O. (2021), "Organization adaptability management assessment by the analysis method of hierarchies according to the criteria of efficiency and timeliness of decision making", Efektyvna ekonomika, [Online], vol. 7, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9073> (Accessed 30 July 2021), DOI: 10.32702/2307-2105-2021.7.88.

5. Molokanova, V. M. and Hordieieva, I. O. (2021), "A systematic approach to project management in a behavioral economy", Upravlinnia rozvytkom skladnykh system, vol. 45. pp. 43—49. DOI: [dx.doi.org/10.32347/2412-9933.2021.45.43-49](https://doi.org/10.32347/2412-9933.2021.45.43-49)

6. Hordieieva, I. O. (2021), "Analysis of the relationship and interaction between strategy and organization life cycle in the context of project activity", Internauka. Seria: Ekonomichni nauky, [Online], vol. 7. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2021-7-7448>.

7. Yudanov, A. Yu. (1996), Konkurenciya: teoriya i praktika [Competition: theory and practice], Akalis, Moskva, Russia.

8. Adizes, I. (2014), Upravlenie zhiznennym ciklom korporacij [Corporate lifecycle management], Mann, Ivanov i Ferber, Moskva, Russia.

9. Adizes, I. (2014), "The life cycle of an organization according to Adizes is the "Blossoming" stage", available at: <https://adizes.by/blog/blog/racvet> (Accessed 30 July 2021).

10. Hordieieva, I. O. (2021), "Study of the closeness between explerent strategy and phases of the organization life cycle", Ekonomika ta derzhava, vol. 8. (in press).

11. Hrabovets'kyj, B. Ye. (2010), Metody ekspertnykh otsinok: teoriia, metodolohiia, napriamky vykorystannia: monohrafiia [Methods of expert assessments: theory, methodology, areas of use: monograph], VNTU, Vinnytsia, Ukraine.

12. Roj, O. M. (2018), Issledovaniya social'no-ekonomicheskikh i politicheskikh processov: uchebnik dlya akademicheskogo bakalavriata [Research on socio-economic and political processes: a textbook for an academic bachelor's degree], 3rd ed, Yurajt, Moskva, Russia.

13. Sizova, T. M. (2005), Statistika: uchebnoe posobie [Statistics: tutorial], SPb GU ITMO, St.Petersburg, Russian. *Стаття надійшла до редакції 15.08.2021 р.*